

Sygn. akt SDI 53/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 grudnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Siuchniński (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Piotr Mirek

SSN Eugeniusz Wildowicz

Protokolant Anna Kuras

przy udziale Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego Krajowej Izby Radców
Prawnych J. S.,

w sprawie **radcy prawnego D. N.**,

obwinionego z art. 64 ust. 1 pkt 2 ustawy o radcach prawnych w brzmieniu
obowiązującym do dnia 25 grudnia 2014 r.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie w dniu 1 grudnia 2016 r.

kasacji wniesionej przez obrońcę obwinionego

od orzeczenia Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Krajowej Izby Radców Prawnych
w Warszawie z dnia 16 września 2015 r., sygn. akt WO-(...),

utrzymującego w mocy orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej
Izby Radców Prawnych w [x]. z dnia 5 listopada 2014 r., sygn. akt D (...),

**uchyla zaskarżone orzeczenie i sprawę przekazuje Wyższemu
Sądowi Dyscyplinarnemu Krajowej Izby Radców Prawnych w W.
do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.**

UZASADNIENIE

Orzeczeniem Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Krajowej Izby Radców Prawnych w W. z dnia 5 listopada 2014 r., sygn. akt D (...), radca prawny D. N. został uznany za winnego tego, że w zażaleniu (ostatnim akapicie uzasadnienia) skierowanym do Sądu Rejonowego w B. I Wydziału Cywilnego, datowanym na dzień 29 kwietnia 2013 roku od postanowienia tegoż to Sądu w sprawie o sygn. akt I C (...) w przedmiocie nieobciążania pozwanego, którym było W. S.A. kosztami postępowania, ewidentnie i rażąco przekroczył granicę wolności słowa radcy prawnego i nie było to uzasadnione rzeczową potrzebą, czym naruszył powagę sądu i godność SSR K. W., w ten sposób, że zarzucił, iż SSR K. W. kolejny raz orzeka w sprawach korporacji ubezpieczeniowych, które obwiniony prowadzi na przestrzeni ostatnich lat w Sądzie Rejonowym w B., co w ocenie obwinionego należy postrzegać jako nieprzestrzeganie zasady przydziału spraw poszczególnym sędziom oraz zarzucił, iż SSR K. W. wykazuje się wyjątkową przychylnością i łaskawością w stosunku do stron postępowania, którymi są korporacje ubezpieczeniowe, w sprawach w których orzeka, tj. przewinienia dyscyplinarnego z art. 64 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych w brzmieniu obowiązującym do 24.12.2014 r. i w zw. z art. 6 ust. 1 i 2 i art. 30 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, za które wymierzono mu karę nagany z ostrzeżeniem.

Od tego orzeczenia odwołane wniósł obwiniony, podnosząc zarzuty naruszenia art. 53 k.k. i 63 k.k. w zw. z art. 74¹ u.r.p. w brzmieniu obowiązującym do 24.12.2014 r., art. 2 § 1 pkt 1 k.p.k., art. 2 § 2 k.p.k., art. 168 k.p.k. w zw. z art. 74¹ u.r.p. w brzmieniu obowiązującym do 24.12.2014 r. oraz art. 64 w zw. z art. 11 ust. 1 u.r.p. w brzmieniu obowiązującym do 24.12.2014 r. w zw. z art. 6 ust. 1 i 2 oraz art. 30 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

Na podstawie tych zarzutów wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia i uniewinnienie go od zarzucanego mu przewinienia lub o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i umorzenie postępowania.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w W. orzeczeniem z dnia 16 września 2015 r., sygn. akt WO (...), utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie.

Orzeczenie Sądu drugiej instancji zostało zaskarżone kasacją przez obrońcę obwinionego, w której podniesiono następujące zarzuty:

1) rażąco naruszenie art. 2 § 2 k.p.k., art. 5 § 2 k.p.k., art. 7 k.p.k., art. 167 k.p.k., art. 410 k.p.k., art. 452 § 2 k.p.k. i art. 74¹ u.r.p. oraz art. 6 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, mające istotny wpływ na wynik sprawy, poprzez odmowę przeprowadzenia następujących dowodów zawnioskowanych przez obwinionego:

- zażądanie od Prezesa Sądu Rejonowego w B. wykazu wszystkich spraw prowadzonych w ciągu ostatnich pięciu lat w Wydziale Cywilny tego sądu z udziałem korporacji ubezpieczeniowych, z precyzyjnym wyszczególnieniem: daty wpływu sprawy do sądu, sędziego, któremu powierzono rozpoznanie sprawy w pierwszej instancji, orzeczenia o kosztach, jakie zapadło w danej sprawie, informacji o postępowaniu odwoławczym, w tym czy orzeczenie w całości lub w części rozstrzygającej o kosztach zostało uchylone albo zmienione, z podaniem radców prawnych, którzy występowali w tych sprawach po stronie korporacji ubezpieczeniowych,

- umożliwienie obwinionemu dostępu do tych akt spraw celem pozyskania materiału dowodowego, aktów przydziału sprawy, treści rozstrzygnięć, w tym treści rozstrzygnięć o kosztach w sprawach z udziałem korporacji ubezpieczeniowych wydawanych przez SSR K. W.,

- przesłuchanie SSR K. W. w charakterze poszkodowanej na okoliczność stosunku osobistego do obwinionego i przyczyn tego stosunku oraz relacji SSR K. W. z korporacjami ubezpieczeniowymi.

2) rażąco naruszenie art. 102 k.p.c., art. 6 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności oraz art. 457 § 3 k.p.k., art. 433 § 2 k.p.k. w związku art. 74¹ ustawy o radcach prawnych oraz art. 64 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 11 ust. 1 ustawy o radcach prawnych i art. 6 ust. 1 i 2 oraz art. 30 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, mające istotny wpływ na wynik sprawy, poprzez zaniechanie oceny orzeczenia Sądu Rejonowego w B. w sprawie IC (...) pod kątem jego zgodności z prawem, tj. z art. 102 k.p.c.;

3) rażące naruszenie art. 6 i 10 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności.

Na podstawie tych zarzutów skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i umorzenie postępowania dyscyplinarnego z powodu przedawnienia karalności czynu, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego orzeczenia w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi drugiej instancji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Niezależnie od kwestii zasadności zarzutów kasacyjnych w sprawie wystąpiło uchybienie o randze bezwzględnej przyczyny odwoławczej, którego stwierdzenie prowadzi do konieczności uchylenia zaskarżonego orzeczenia.

Ustawą z dnia 7 listopada 2014 r. o zmianie ustawy - Prawo o adwokaturze oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2014 r., poz. 1778) znowelizowany został art. 65 ust. 1 u.r.p., co nastąpiło w ten sposób, że w miejsce kary dyscyplinarnej nagany z ostrzeżeniem wprowadzono karę nagany. Niniejsza zmiana weszła w życie w dniu 25 grudnia 2014 r. Porównanie tej daty z chwilą wyrokowania przez Sąd drugiej instancji (16 września 2015 r.) prowadzi do wniosku, że w momencie orzekania przez ten Sąd kara nagany z ostrzeżeniem, wymierzona przez Sąd pierwszej instancji, nie była znana ustawie, albowiem stanowiła rodzajowo inną sankcję, niż „zwykła” kara nagany. Zaaprobowanie rozstrzygnięcia o karze, która na etapie wyrokowania przez Sąd *ad quem* nie była przewidziana w obowiązującej ustawie, prowadzi do wniosku, że Sąd drugiej instancji dopuścił się uchybienia o randze bezwzględnej przesłanki odwoławczej, o której mowa w art. 439 § 1 pkt 5 k.p.k. Trzeba przy tym podkreślić, że nowy rodzaj kary cechuje się mniejszą dolegliwością, a zatem mógł zostać orzeczony podczas rozpoznawania odwołania obwinionego, niezależnie od treści zarzutów podniesionych w tym środku odwoławczym.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy, oprócz płaszczyzny wymiaru kary przedmiotem rozważań Wyższego Sądu Dyscyplinarnego będzie także dyscyplinarno-prawna ocena czynu zarzucanego obwinionemu w kontekście instytucji wypadku mniejszej wagi. W tym celu Sąd ten dokona ponownej weryfikacji

oceny poziomu przekroczenia wolności słowa przez obwinionego, a także będzie miał na uwadze jego motywację oraz okoliczności popełnienia czynu.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku.